

Електронний додаток до матеріалів
Міжнародної наукової конференції

**«КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ
ТА ІННОВАЦІЇ:
ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ПРАКТИКИ»**

присвячена видатному вченому-економісту О. Г. Ліберману

Тези доповідей

17 – 18 листопада 2016 року

м. Харків

**Харків
2016**

Рекомендовано на засіданні вченої ради Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (протокол № 3 від 31.10.2016 р.), вченої ради Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку НАН України (протокол № 10 від 21.10.2016 р.)

Рецензенти: **Бубенко Павло Трохимович** – д. е. н., проф., директор Північно-Східного наукового центру НАН і МОН України;
Криворучко Оксана Миколаївна – д. е. н., проф., завідувач кафедри менеджменту Харківського національного автомобільно- дорожнього університету;
Райко Діана Валеріївна – д. е. н., проф., професор кафедри економічної кібернетики та маркетингового менеджменту Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

Конкурентоспроможність та інновації: проблеми науки та практики. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції 17 – 18 листопада 2016 р. – Харків : ФОП Лібуркіна Л. М., 2016. Укр. мова, рос. мова, англ. мова

У виданні наведені результати наукових досліджень учасників, проведених в рамках одинадцяті міжнародної науково-практичної конференції «Конкурентоспроможність та інновації: проблеми науки і практики», присвяченої видатному вченому-економісту О. Г. Ліберману». Розглянуті питання теоретичних і прикладних засад формування та розвитку конкурентоспроможності та активізації інноваційних процесів економіки України в контексті міжнародної інтеграції. Невід'ємною частиною цього видання є збірка тез доповідей учасників конференції на електронному носії.

Видання містить корисну інформацію для подальших наукових досліджень, практичні рекомендації з удосконалення бізнесу та шляхи вирішення актуальних проблем інноваційного розвитку економіки. Рекомендовано фахівцям різних галузей економіки, державним службовцям, представникам бізнесу, наукових, освітніх і громадських організацій, науковцям, аспірантам та студентам економічних спеціальностей.

ЗМІСТ

Секція 1. Стратегічне управління конкурентоспроможністю та впровадженням інновацій

<i>Авраменко О. В.</i> Особливості транспортно-експедиційного обслуговування	106
<i>Белосвіт О. В., лаврова є. С.</i> Особливості пільгового оподаткування сільськогосподарських товаровиробників	110
<i>Веретенникова Г. Б.</i> Методичні рекомендації з вибору заходів підвищення конкурентоспроможності підприємства в умовах інноваційної діяльності	113
<i>Верещакіна Г. В.</i> Управління інноваційними ризиками: поняття, функції, методи нейтралізації	118
<i>Герашченко І. М.</i> Кластеризація регіонів України за особливостями функціонування ринку праці	122
<i>Дейнеко є. В.</i> Впровадження державного внутрішнього фінансового контролю в Україні	125
<i>Демченко Г. В.</i> Загальні аспекти вибору показників аналізу інноваційної активності промислових підприємств	129
<i>Дікань л. В., Чеботарь Ю. Г.</i> Внутрішній фінансовий контроль в умовах реформування державного фінансового контролю України: недоліки та шляхи вирішення	133
<i>Дікань л. В., шевченко І. О.</i> Методичний підхід до оцінки якості державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм	137
<i>Діоба А. В.</i> Зелені інновації як основа забезпечення конкурентоспроможності	142
<i>Долгова А. В.</i> Інноваційне управління підприємством	147
<i>Доуртмес П. О.</i> Підвищення ефективності державного регулювання інвестиційної діяльності	150
<i>Захаров В. А.</i> Операційний менеджмент на іноземних промислових підприємствах	154

	<i>Зеленський М. В.</i> Внутрішній аудит в логістиці як спосіб оптимізації фінансового стану компанії в умовах економічної нестабільності	157
	<i>Илясов В. С.</i> Нематериальная мотивация работников предприятия: зарубежный опыт	160
	<i>Итолітова І. Я.</i> Підвищення конкурентоспроможності шляхом запровадження політики енергозбереження на підприємстві	164
	<i>Калінкін Д. В.</i> Внутрішній аудит бюджетних установ як інноваційний механізм розвитку державного фінансового контролю	168
	<i>Капустник С. К.</i> Теоретичні аспекти розвитку ризик-менеджменту в системі стратегічного управління підприємством	172
	<i>Колодізева С. О.</i> Позиціонування факторингу як інноваційної послуги вітчизняного ринку фінансових послуг	175
	<i>Колодізева Т. О.</i> Організаційне забезпечення інформаційної безпеки логістичних систем	179
	<i>Кривоцова Т. О.</i> Проблеми та перспективи розвитку внутрішнього аудиту в органах державного сектора як інноваційного механізму реформування системи державного внутрішнього фінансового контролю в Україні	183
100	<i>Мажник л. О.</i> Конфлікти як інноваційні бізнес-можливості підприємств	187
	<i>Новікова Т. В., Мельникова К. В.</i> Показники моніторингу стану фінансових потоків в логістичних системах	190
	<i>Омеланко Н. Н.</i> Стимулирование роста производительности труда	193
	<i>Письмак В. О.</i> Інтегрована логістика як засіб підвищення конкурентоздатності підприємства	197

<i>Плеханова Т. є.</i> Стратегічне планування інноваційного розвитку підприємства	200
<i>Поклонська л. С.</i> Залежність обсягу реалізованої промислової і машинобудівної продукції від рекламних заходів	203
<i>Полякова Я. О.</i> Логіко-семантична основа конкурентних переваг підприємства	208
<i>Попов О. С., Рєтка Т. є.</i> Економічна діяльність підприємства: діагностика матеріально-технічного забезпечення	212
<i>Разінкова В. П., Лук'янець С. П.</i> Стратегічний менеджмент інноваціями на підприємствах	216
<i>Салашенко Т. І.</i> Шляхи забезпечення газової незалежності України: середньострокові пріоритети інноваційної діяльності	219
<i>Севостьянова Г. С.</i> Іноваційний підхід в публічних закупівлях	225
<i>Селєзньова Г. О.</i> Джерела та чинники формування конкурентних переваг підприємства	229
<i>Сиваш Ю. М., Господинюк К. є.</i> Формування креативного потенціалу команди проекту	233
<i>Сисоєв В. В.</i> Застосування рефлексивних моделей при виборі постачальника	237
<i>Сігаєва Т. є., Чекунова С. О.</i> Іноваційні підходи моніторингу результативності використання засобів масової інформації в рекламній діяльності підприємства	242
<i>Тищенко В. Ф., Іванова О. Ю.</i> Регулювання інноваційної складової економіки знань: регіональний аспект	246
<i>Томах В. В.</i> Технологічний аудит як складова управління інноваційно-інвестиційною діяльністю підприємства	250
<i>Тонєва К. В.</i> Багатовимірне шкалювання в стратегічному аналізі	254

<i>Тур І. Ю.</i> Вплив інтелектуальної міграції молоді на конкурентоспроможність держави	258
<i>Хандамірян А. Г.</i> Напрями удосконалення фінансового забезпечення інноваційної діяльності підприємств	262
<i>Хоєрат О. І.</i> Аналіз стану та розвитку конкурентоспроможності підприємств цукрової промисловості України	266
<i>Хоєрат О. М.</i> Особливості впровадження інновацій на підприємствах цукрової промисловості	271
<i>Чечетова-Терашівлі Т. М., Удовенко А. О.</i> Державна політика дерегулювання економіки: пріоритети та критерії ефективності	275
<i>Чумак л.</i> Сутність кадрової безпеки підприємства	279
<i>Ястремська О. М.</i> Стратегії комунікацій суб'єктів господарювання в процесі інвестування інновацій	283

Секція 2. Міжнародна конкуренція
та конкурентоспроможність

<i>Астахова И. э.</i> Маркетинговий підхід в формуванні конкурентних переваг підприємства	287
<i>Бестужєва С. В.</i> Проблеми державної підтримки розвитку експортної сфери України	291
<i>Бондаренко л. М., Карась М. Р.</i> Особливості конкурентоспроможності фармацевтичної галузі України у розрізі експортного потенціалу	295
<i>Віннікова В. В., Віннікова В. А.</i> Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємств сфери послуг	299
<i>Возненко Н. І.</i> Оцінка витрат на функціонування логістичної системи підприємства – суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності	303

<i>Воїнова Т. С., Мултанівська Т. В.</i> Забезпечення конкурентоспроможності аудиторської фірми на вітчизняному ринку аудиторських послуг	307
<i>Громенкова С. В.</i> Обеспечение конкурентоспособности национальной экономики: опыт Польши	311
<i>Гуржій Н. Г.</i> Логістика як фактор забезпечення конкурентних переваг підприємства на міжнародному ринку	315
<i>Dzenis O. O., balytska k. E.</i> Investment attractiveness as a basis of company international competitiveness	320
<i>Dzenis O. O., voronovych k. o.</i> Те «blue ocean» concept: innovations against competition	323
<i>Доброскок Ю. Б.</i> Впровадження та розвиток державної інноваційної політики як фактор підвищення міжнародної конкурентоспроможності	327
<i>Іванієнко К. В.</i> Моніторинг стратегічної ситуації розвитку експортного потенціалу промислового підприємства	330
<i>Котлиш О. М.</i> Теоретичні аспекти ефективності зовнішньоекономічної діяльності: понятійно-категоріальний апарат	334
<i>Кочетигова Т. В.</i> Тенденції процесів злиттів і поглинань компаній в економіках країн світу	341
<i>Литов В. В.</i> Глобальна конкуренція як елемент господарювання	345
<i>Мельник А. О.</i> Розвиток регулювання трансфертного ціноутворення в Україні	350
<i>Мельникова К. В.</i> Напрямки розвитку інноваційної політики в регіонах	354
<i>Мерхо О.</i> Аксіологічний аспект формування конкурентоспроможності	357

	<i>Піддубний І. О., Піддубна Л. І.</i> Методологічні аспекти організаційного проектування системи управління конкурентоспроможністю	361
	<i>Резнікова Т. О.</i> Формування конкурентних переваг з управління валютними ризиками в міжнародному бізнесі	365
	<i>Руденко Г. Р.</i> Підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств через підвищення ефективності здійснення їх логістичних процесів	370
	<i>Салащенко Т. І., Штілевський О. В.</i> Стратегічні орієнтири зміцнення енергетичної безпеки України в газовій сфері	374
	<i>Святуха І. А.</i> Конкурентоспроможність біотехнологічної галузі України	379
	<i>Серпухов М. Ю.</i> Класифікація торговельних війн у світовому господарстві	383
	<i>Шевченко І. В.</i> Ребрендинг як елемент маркетингової стратегії на підприємстві	387
	<i>Шестакова О. А., Баранник В. О.</i> Аналіз методик оцінки експортного потенціалу підприємства	390
	<i>Шестакова О. А., Більченко К. О.</i> Класифікація конкурентних стратегій підприємства	394
104	<i>Шестакова О. А., Єрмолаєва І. Д.</i> Питання законодавчого забезпечення розвитку експортного потенціалу підприємств машинобудівного комплексу України	398
	<i>Шестакова О. А., Попова І. К.</i> Вибір нового ринку збуту та його вплив на зовнішньоекономічну діяльність підприємства	402
	<i>Shestakova O. A., Tymchenko A. I.</i> The essence of economic category «export potential»	406

Италь Т. В., Козуб В. О. Особливості розвитку міжнародної конкуренції в умовах глобалізації 411

Секція 3. Проблеми розвитку національної інноваційної системи та інноваційної діяльності підприємства

Віннікова О. С., Щербуняєв М. П. Податкове стимулювання розвитку малого бізнесу як спосіб активізації інноваційної діяльності в Україні 415

Кожушко О. В. Місце безпеки інтелектуальної власності в економічній безпеці підприємства 419

Полякова О. Ю., Шликова В. О. Україна – єС: фінансування науки 422

Понікаров В. Д., Федорищева О. А. Охорона прав інтелектуальної власності: роль та значення в умовах сьогодення 425

Птаценко О. В. Маркетингово-логістична підтримка інноваційного розвитку бізнес-діяльності 429

Хаустова В. є., Олійник А. Д. Напрями реструктуризації промисловості України з урахуванням розвитку сучасних інноваційних технологій 432

Ялдин І. В., Колбасін є. С. Стратегічні пріоритети використання композитних матеріалів в промисловості 436

Секція 2
МІЖНАРОДНА КОНКУРЕНЦІЯ
ТА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ

ЛОгістика як факТОр Забезпечення кОнкурентних переваг підприємства на МіЖнарОдНОму ринку

Гуржій Наталія Григорівна – кандидат економічних наук, доцент кафедри міжнародної економіки та менеджменту зовнішньоекономічної діяльності, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

На сьогодні для підприємств, що функціонують у міжнародних ринкових умовах, основним фактором збільшення конкурентних переваг не у всіх випадках є мінімізація сукупних витрат. Поряд з економічними параметрами важливу роль відіграють такі характеристики, як надійність, гнучкість, стабільність і багатофункціональність системи зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Однією зі складових цієї системи є міжнародний рух товару підприємства, а функціональною областю, яка відповідальна за цей процес, – логістика зовнішньоекономічних зв'язків підприємства.

Питанням функціонування міжнародних логістичних систем підприємства, організаційної структури їх управління, основних тенденціям розвитку логістики зовнішньоекономічних зв'язків присвячені праці таких вчених, як Дорошкевич Д. [1], Килль М. [2], Федотенков Д. [3], Росс Д. [4]. Однак важливим і не цілком висвітленим залишається аспект взаємозв'язку підходу до побудови, стадії розвитку міжнародної логістичної системи підприємства та довгостроковості його функціонування й зміцнення конкурентних переваг на міжнародному ринку.

Аналіз сучасного етапу розвитку логістики показав, що існують три основні підходи до формування логістичних систем, як на національному, так і на міжнародному рівнях [1; 4]. Перший підхід полягає в тому, що при організації і здійсненні логістичних операцій основний упор робиться на вдосконаленні процесу управління матеріальними потоками в логістичних системах. Цей підхід називають «операційним» або «фрагментарним», тобто спрямованим на вдосконалення різних операцій в логістичних системах. Інший підхід полягає в тому, що логістика повинна бути гнучкою

і здатною до швидкого реагування на можливі зміни в запитах споживачів. Цей підхід можна назвати «гнучким» або «функціональним», і суть його полягає в гнучкому і швидкому задоволенні клієнтури за допомогою конкретного поділу логістичних функцій. Третій підхід концентрує увагу на інтеграції і координації роботи всіх учасників логістичних ланцюгів в рамках діючих на національному або міжнародному рівні логістичних систем. Цей підхід можна назвати інтегрованим.

Присутність підприємства на міжнародному ринку можлива за допомогою декількох способів [5, с. 86–92]:

1. Експорт є найменш ризикованим способом виходу на зовнішній ринок. Експортний продаж вимагає мінімального використання ресурсів або мінімальної коригування планів внутрішніх продажів. При динамічному розвитку експортної діяльності доцільно відокремити міжнародний рівень, виділивши в ньому відділи маркетингу, продажу і логістики. Однак навіть у разі бурхливого розвитку прямого експорту не варто створювати на підприємстві кілька логістичних секторів, географічно орієнтованих на певні зарубіжні ринки. Всю специфічну діяльність, пов'язану з ними, слід зосередити в закордонних представництвах.
2. Діяльність на договірних засадах – міжнародне ліцензування, франчайзинг, підрядне виробництво, управлінський контракт.

Ліцензійні операції – передача права на використання будь-якого винаходу, що належить ліцензіару, покупцеві ліцензії (ліцензіату) на деякий термін при певній схемі винагороди. Це один з найбільш дешевих і безпечних (безризикових) способів проникнення на зарубіжний ринок. Операційне управління логістикою ведеться з рівня регіональних філій, які підпорядковуються центру, що координує всю логістику франчайзингової організації і створює глобальні логістичні стратегії щодо постачання.

Міжнародний виробничий контракт є довгостроковою міжнародною угодою між фірмами з двох різних країн на виробництво чи складання кінцевого виробу. Компанія, що містить такий контракт, залишає за собою повний контроль над маркетингом і просуванням товару. Виробництво за контрактом особливо вигідно в тих випадках, якщо воно не підлягає

патентуванню і якщо ринок дуже малий, щоб виправдати інвестиції в будівництво власного підприємства. Розширення процесу виробництва, що реалізується за кордоном до повного циклу, вимагає розширення і логістичної присутності, що охоплює всі аспекти виробничої діяльності. Керувати процесом може як централізована, так і децентралізована структура. Відповідно, організовується управління логістикою кожного виробничого підрозділу або товару, або всіх підрозділів одночасно.

Управлінські контракти юридично закріплюють консультування у сфері загального менеджменту і маркетингу з боку великих і досвідчених фірм. Організація логістики тут передбачає створення сектора, якому б підпорядковувалися складська, транспортна діяльність та митний склад. Управління логістикою доручається кадрам цільової країни, добре обізнаним зі специфікою місцевого ринку.

3. Міжнародне інвестування. Пряме інвестування зазвичай здійснюється у формі вкладення грошей в створення нового або в придбання старого підприємства, або в розширення вже діючої компанії.

Це найбільш ризикований метод виходу на іноземний ринок, зазвичай компанія зважується на цей крок вже після того, як мала достатній досвід роботи на цьому ринку. Пряме інвестування пов'язане з проблемою ризиків – політичних і економічних. Часто інвестуються кошти в збиральні підприємства, тобто в підприємства, які не мають повного виробничого циклу. Спільні підприємства зазвичай створюються для об'єднання і координації зусиль у науково-технічній та виробничій сфері, які допомагають усунути конкуренцію. Часто поєднуються прямі конкуренти. Іноді таке об'єднання просто дозволяє отримати привілеї на конкретній території.

Таким чином, зі зміцненням конкурентних позицій підприємства, при більш довгостроковому і глибокому проникненні на зовнішній ринок, відбувається зміна способу присутності - від експортного до інвестиційного. Для забезпечення конкурентних переваг і стабільності функціонування компанії необхідно визначати більш доцільний підхід до організації міжнародних логістичних систем (рис. 1):

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ТА ІННОВАЦІЇ: ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ПРАКТИКИ

Підхід до організації міжнародної логістики підприємства		
Фрагментарний	Функціональний	Інтегрований
Спосіб присутності на зовнішньому ринку		
Експорт	Діяльність на договірних засадах	Пряме інвестування

Глобалізація міжнародної діяльності підприємства
Укріплення міжнародних конкурентних позицій

Рис. 1. Спосіб присутності на зовнішньому ринку та доцільний підхід до організації міжнародної логістики підприємства

Створення інтегрованої міжнародної логістичної системи підприємства дозволить підприємству отримати конкурентну перевагу на міжнародному ринку завдяки:

- Λ скороченню витрат постачання, розподілу та транспортуванню з різних держав за допомогою міжнародної мережі постачання і розподілу на багатьох ринках;
- Λ підвищенню доступності джерел сировини;
- Λ зростанню еластичності виробництва, орієнтованого на різні ринки;
- Λ інтернаціоналізації прямих інвестицій і цінової політики;
- Λ отриманню синергетичних ефектів довгострокової взаємодії учасником міжнародної системи поставок;
- Λ підвищенню стабільності функціонування міжнародної логістичної системи і можливості більш точного планування параметрів її діяльності.

література

1. Дорошкевич Д. В. Міжнародні логістичні системи в умовах глобалізації / Д. В. Дорошкевич // Ефективна економіка. – 2013. – №2. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=3282>
2. Килль М. Ю. Логистика международного товародвижения : учеб. пособие / М. Ю. Килль. – СПб. : Изд-во СПбГЭУ, 2013. – 87 с.

Секція 2. Міжнародна конкуренція та конкурентоспроможність

3. Федотенков Д. Г. Развитие транспортно-логистических систем в условиях глобализации мировой экономики / Д. Г. Федотенков. – Инновационная экономика: материалы междунар. науч. конф. – Казань: Бук, 2014. – С. 222–226.

4. Ross D. F. Competing through Supply Chain Management / D. F. Ross. – Chapman and Hall, New York, 2011. – 380 p.

5. Черномаз П. О. Міжнародний маркетинг : навч. посіб. / П. О. Черномаз. – Київ : Академ-видав, 2010. – 270 с.

